

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1902. május 4.

Vasárnap.

XXI. évfolyam. 36. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények. Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasáb s petitsorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Az alku alapjai.

(M—d.) Előre is jelezzük, hogy a czím rossz, mivel az alkunak csak egy alapja lehet s ez: a kölcsönös méltányosság.

Mindazáltal, ha többes számban irtuk a czímet, ennek is meg van az oka, abban t. i., hogy sok mindent kell a méltányosság határain belül fontolóra venni.

A alku a mi politikai viszonyaink között egyébről nem is folyhat, mint a vám- és kereskedelmi kérdések körül a közel álló kiegyezési kampányban.

Persze, hogy a felizgatott fantázia a vezéreket körülesapongja, a maga felfogása szerint jót, avagy rosszat föltételezván róluk, odaát Ausztriában, mint nálunk az elégedetlenek „buktatják” az osztrák és a magyar miniszterelnökök.

Azt hisszük, egyiköknek seleszigaza — a buktatók közül, de mind a kettőnek — a vezérek közül.

Nem tagadhatók az ellentétek, melyek ezen állami életünkre rendkívüli kihatással bíró kérdésben, a két kormány között fennállanak, különösen azért, mert Széll Kálmán böles belátással a jövőre, tartja magát hazánk jogosigényei mellett a jelenben.

Ezen a réven fokozatos közeledés történt s hogy remény van a további közeledésre. Az osztrák miniszterelnök által sugalmazott külföldi sajtó másképen nyilatkozik, s azt a állítást, hogy dr. Körbernek célja és törekvése a vámszövettség és a kvóta államosítása, most ismét nagy nyomattékkal ismételi. Utal arra, hogy Körber — a ki a Badeni gróf bukása után alakított Gautsch miniszteriumban kereskedelmi miniszter volt — már akkor határozottan kijelentette, hogy a Badeni gróf által a magyar kormányval megállapított kiegyezési javaslatokat a parlament előtt képviselni nem hajlandó. Mikor a kormány élére jutott, csakugyan egyik első dolga volt, hogy a reichsrathban oly utasítást szavaztatott meg magának, mely szerint kötelességévé tétetik, hogy igyekezzék a magyar kormányval Ausztria érdekeinek jobban megfelelő kiegyezést létesíteni s eziránt indítsa meg az alkudozásokat.

A Badenivel megállapított s a császári rendeletekkel való kormányzást megengedő 14. § segítségével végre is hajtott

kiegyezésnek a parlamenttel való változtatlan megszavaztatására tehát soha egy perczig sem gondolt a mostani osztrák miniszterelnök. — Ily módon nagyon is érthető, hogy az alkudozások véget nem érnek, mert elvégre a magyar kormány nem forgattatja ki magát azokból a nehezen kiküzdött, de Magyarországra nézve a paritás lényeges föltételével bíró vívmányokból, melyek a Badeni-Bilinszki-féle kiegyezési törvényjavaslatokban foglaltatnak. — Körberrel tehát csak úgy lesz új kiegyezés, ha a magyar kormány a már elért eredményekből enged. Erre a magyar kormány teljességgel nem hajlandó.

De bár mi történjék, ha sikerülne is a két kormány álláspontját valami módon összeegyeztetni, az az egy bizonyos, hogy az osztrák reichsrathnal oly kiegyezést, mely mellett Magyarország megélhet, sem a mostani, sem egy későbbi kormánynak megszavaztatni nem lehetséges. Az a válságos időpont, mikor az az osztrák-magyar közgazdasági kiegyezés ismét élére lesz állítva, végzettszerűen közelget, mert a jelen év végéig — az 1899. évi XXX. törvényezikk értelmében — be kell következni a döntésnek.

Mi, bizva a kormányunk állhatatosságában, nyugodtan nézünk a fejlemények elébe.

Az új kereskedelmi miniszter, hogy ki lesz még nincsen eldöntve; ujabban orról is volt komoly szó, hogy a tárczát két felé választják. Komolyabban a Nagy Ferencz keresk. államtitkár és ujabban Láng Lajos volt államtitkár s v. b. t. t. személye került felszínre, de hogy melyikük lesz a miniszter, tárcza: e perczben még nem bizonyos, bár a lapok egyrésze a Láng Lajos kinevezését befejezett dolognak írja.

A képviselőházból.

Április 30 án Apponyi grófelnöksége alatt tovább folytatta a T. Ház a honvédelmi tárcza költségvetésének tárgyalását.

Napirend előtt Kossuth Ferencz jelentette ki pártja nevében, hogy a delegációban nem vesznek részt s így a szavazástól is tartózkodnak. A napirend során elsőnek Wilezek Frigyes gróf támadta a költségvetést s a két évi katonai szolgálat behozatalát követelte. Nessi Pál a katonai büntető perrendtartást sürgette, majd Rákosi Viktor (Sipulusz) humorizált, melyre B. Fejérváry Géza miniszter felelt sok szellemességgel s meggyőzően. Majd a delegáció s a kvótabizottság megválasztására került a sor.

A Ház megválasztotta a kvóta-bizottság tagjait: Falk Miksa, gróf Hadik János, Hegedüs Sándor, Hieronymi Károly, Hódossy Imre, Láng Lajos, Szeitovszky János, Josipovich Géza, Major Ferencz és gróf Tisza Istvánt.

Főgymnasiumunk érdekében.

Egy szép levél. —

— 1902. ápr.

II.

Látod, barátom, én a kantai gymnasium elhagyatott szomorú állapotát nem a háromszéki nép közönyösségében látom, hanem inkább az emberi tekintetekon alapuló álszűgyenben. Én u. i. átlapoztam a Statusurk által kiadott 1901-iki „Évi jelentést” és ebben megtekinttem azon adakozók névsorát, a kik az én szülőközségemnek képezik a polgárait. Ezek aránylagosan más községek adakozásaival szemben elég számosan képviselték magukat, de mégis sok olyan egyennek neve hiányzik a kimutatóból, a kik szintén adakozhattak volna. Én azt hiszem, hogy az ilyenek azért nem adtak e nemes czélra, mert szégyenkeztek csupán filléreket adni olyan czélra, a melyre különösen Kézdivásárhely áldozatkész polgársága ezer meg ezer koronákkal járult. Édes barátom, az ilyen félszeg gondolkodásukat világosítsátok fel, hogy: nem az a szégyenletes dolog, hogy ha valaki csak filléreket ad, hanem az a legnagyobb szégyen, ha még egy fillért sem ad valaki.

Én egyébiránt kétségbe nem esem gymnasiumotok jövőd sorsa felől, ha mindjárt a vidéken egyes közömbös gondolkodású s ebből kifolyólag hasonló cselekvésű egyéneket látnék is. Nem esem kétségbe azért, mert olyan adakozói névsort veszek észre a kézdivásárhelyi nemes polgárság részéről, a mely engemet s ezen ügynek minden barátait a legkecsesetebb reményekkel tölt el. Milyen megható olvasni Bánffy Zsiga barátom 1000 koronás ajándéka után a 200, 600, 500 stb. K. (valóban áldozatnak nevezhető) tételeket! Ne féljete, azt mondom, sőt reménykedjete, mert az ilyen nemesen gondolkozó és bőkezű apáknak a gyermekei is így fognak eljárni, hiszen tudvalevő dolog, hogy a jó példának hathatós a vonzása, és az alma nem esik messze fájától.

Engedd meg, hogy mielőtt, már nagyon is hosszúra nyult, levelemet bezárnám, egy életrevaló eszmével lépjek fel, ha máskülömben ez már nem volna életbeléptetve. Ohajtandó, sőt okvetlenül szükséges gymnasiumokról egy törzskönyvnek beállítására, a melyben a gymnasium rövid történetének leírása mellett megörökítendő azon polgároknak a neve, a kik legalább is 50 koronával hozzájárultak gymnasiumotok fejlesztéséhez. Én ugyan beismerem, hogy ez fölöslegesnek látszik, miután a Statusurk évi jelentésében s lapotokban is nyugtázva vannak a filléres adományok is s ezek után az ország minden részében olvashatják az adakozók névsorát; de ezzel szemben a hála érzete (legalább az én szerény véleményem szerint) úgy hozza magával, hogy a nagyobb tételek képviselőinek nevei

Tudatni

Irányomban tanusított eddigi pártfogásukat Köszönve, kérem azt részemre tovább is fentartani.

Tisztelettel:

TÓTH ANTAL,

fogművész, a szápadlás nélküli fogak és fogsorok speciálistája.

külön is megörökiessenek s az intézeteknél megöriessenek.

Mostan pedig fogadd őszinte baráti üdvözlémet kedves tanáraidal együtt. Köszöntöm őket különösen azért, mert az ő elődjeik gondos tanítása és nevelése által lettem az a, mi vagyok s így erős a hitom, hogy ők is később a rájuk bízott tanítványaik részéről hasonló elismerésben fognak részesülni.

Látod, barátom, neked négy szem között elmondom, hogy az én iskolai éveimben a kantai gymnasium tanárai és tanítása fölött néminemű becsméléssel, hogy ne mondjam idegenkedéssel viseltettek a más intézetek tanárai. Mikor u. i. Kolozsvárra mentünk a felgymnasiumba Kantából, ezt mi nagyon is észrevettük azon hangból és mosolyból, amelyet hallottunk és láttunk egyes tanárainktól, midőn kérdeztek minket, hogy hol végeztük az algymnasiumot és mi azt feleltük: Kantában. Hogy ezen előítélet milyen alaptalan és igazságtalan volt, az kitűnik onnét, hogy mi a magunk posztóját jobban megállottuk, mint azok, kik a helybeli algymnasiumból léptek fel velünk a felgymnasiumba. Ezen előítélet és idegenkedés nem is fog addig véglegesen megszűnni, a míg gymnasiumot nyolcz osztályúvá magát ki nem övi. Ezen előítéletet nem a ti tanáraitok hanyagsága vagy tanítványaitok tudatlansága idézte elő, hanem a gymnasiumotok félszége, azon félszég, hogy csak négy osztályú volt. Ezen mindenesetre kárhóztatandó előítéletet még magam sem tudom egészen levetkőzni, holott már nemcsak láttam, hanem éreztem is annak igazságtalanságát, pedig belátom s velem együtt minden intelligens ember jól tudja, hogy a kantai gymnasium tanárai ép oly képesítéssel bírnak, mint a budapestieké s a háromszéki szülők gyerekei époly képességgel bírnak a műveltségre, mint az ország bármely megyének fiai. Hogy e tekintetben egy rossz hasonlattal éljek: ha a tősgyökeres magyarok cigány sátrak miatt laknak, a sátrak miatt ők is cigányoknak fogják nézni, tehát a lakás félszége miatt a lakos és félszeg itélet alá kerül. Mihelyt a ti gymnasiumotok nyolcz osztályú lesz, az előítélet úgy eltűnik, mint a fellegekkel tava szaladó árnyék.

Ezek után légy meggyőződve arról, hogy jövőben is, ha tehetségem engedi, iskolátok fejlesztésére anyagi és szellemi támogatásomat megvonni nem fogom. És imádkozom minden nap azon nemesen gondolkodó egyénekért, a kik az ország határszélén szükségesnek látják az erkölcs, a tudomány, a hazaszeretet s különösen a háromszéki szülők érdekében a gymnasium kiegészítését, és ebből kifolyólag ezen célra meghozzák áldozataikat.

Varga Sándor,
főgymn. tanár, főnöv. regens.

A székely iparkamara újra alakulása.

Marosvásárhely, 1902. ápr. 27.

Már tíz éve mult, hogy b. e. Baross Gábor miniszter megalakította a székelyföldi iparkamarát, mely azóta nagy lelkesedéssel, rendkívüli munkásságot fejtett ki azóta a székelyföld ipara s kereskedelme érdekében.

A mai nap, új ciklus elején, újabb s talán erősebb reménnyel, mert erősebb és kitartóbbnak látszó lelkesedéssel, munkakedvvel alakult újra a székely kamara. Hofbauer Aurél városi tanácsos, a városi tanács és illetve kereskedelmi miniszter megbízásából ez ügyben eljáró tisztviselő nyitotta meg az ülést, bejelentvén, hogy a kamara kerületét tevő 4 székely vármegyében a kamarai tagok választását keresztül vitte s abban a helyzetben van, hogy a kézi kerület képviselőin kívül, mely kerületben a választás felebbezés alatt áll, bejelentheti a megválasztott kamarai tagokat.

E szerint belfagokká választattak a központból: Bucher Károly, Reichardspérg József, Dudutz Antal, Tauszik B. Hugó, Bürger Albert, Petolei Márton, Schwartz Zsigmond, Farkas Herman, Riechzeit Pinkász, Harmath Sándor, Petrács Géza, Kállai Adolt, Verzár Kálmán, Mestitz Mihály és Farkas Izsák kereskedők. Soós Pál, Szabó István, László Samu, Bálint János, Roth Károly, Hofman Károly, Kézeli Károly, András Imre, Rösler József, Sulcz József, Csonka Géza, Váradi Márton, Bustya Lajos, Császár Ferenc és Gesmedei Antal iparosok.

Kütagok lettek Marostordamegyében a regeni alkerületben: Urmácz János, Heiman Ignác, Vagner Ede és Eltető Albert kereskedők, Adolf Samuel Suller, Kirscher János, Fazekas János és Wermscher János iparosok; a maros-nyáradmenti alkerületben: Lövi Dávid és Farkas Salamon kereskedők, Szász József és Simonfi József iparosok, Udvarhelymegyében, a székelyudvarhelyi alkerületben: Gyertyánfi Gábor, Perssian János kereskedők, Benedek Géza iparos; a székelykereszturi alkerületben: Kazasai Miklós kereskedő, Fazekas József iparos; Csikmegyében a csikszederai alkerületben: Nagy Gyula és Szabó Miklós kereskedők, Várady Károly iparos; a gyergyói alkerületben: Vákár Lukács kereskedő, Hameczki József és Ávéd Joakim iparosok. Háromszékmegyében a sepsii alkerületben: Deák András és Ferenc Lajos kereskedők, id. Nagy Elek és ifj. Nagy Elek iparosok, a miklósvári alkerületben: Gáspár Antal kereskedő, Incze Gyula kereskedő, a kézi kerületben a választás felebbezés alatt áll. A bejelentés tudomásul vétetvén, elnök felhívta a megjelent tagokat, hogy a kamara elnökét és két alelnökét válasszák meg. Harmath Sándor kereskedő erre ajánlotta elnöknek Tauszik B. Hugót, az eddigi alelnököt, a keres-

kedő-osztály alelnökének: Bürger Albert sörgyárost, Váradi Márton iparos hozzájárulván a Tauszik megválasztásához, az iparososztály alelnökévé Szabó Istvánt ajánlotta. E szerint az ajánlottakat egyhangulag megválasztottaknak jelentette ki az elnök. Tauszik B. Hugó, a kamarának 10 év óta vezető elnöke meleg szavakban köszöntö meg a bizalmat.

Majd kifejtette programját, melyben kiemelkedő pontként jelzi, hogy a magyar ipar egyik fő feltétele az önálló vámterület létesítése. E mellett fog küzdeni, nem feledve, hogy első sorban a székelység közgazdasági érdekei azok, melyek megvédésére a székely kamara élén hivatott.

Az elnök élénk éljenzéssel fogadott szavai után Bürger és Szabó alelnökök köszönték meg a bizalmat. Ezzel az alakuló gyűlés véget ért.

Hogy micsoda nagy feladatok előtt áll a kamara, az a elnökei, mint kipróbált tisztikara, valamint a székely közgazdasági élet beválasztott előkelőségei tudják.

Mi sikert kívánunk hazafias munkásságukra.

M.

TANÜGY.

A kézdijarási tanító kör gyűlése.

A háromszékmegyei általános tanítótestület Kézdijarasköre, tavaszi rendes közgyűlését, folyó évi ápril hó 26-án, Kézdijarásfalván az állami iskolában tartotta. Nagy Károly aranyházi igazgató böles vezetése alatt.

A szép számmal megjelent köri tagokon kívül a gyűlésen jelen volt: Pap György kir. tanfelügyelő, ségi tollnok, továbbá Martonfalva község előjárósága az állami iskola gondnoksága és számos községi lakos.

A gyűlés legérdekesebb, mondhatni fénypontját képezte Czirmay József martonfalvi tanítónak Amainé piskolai rendszervan-e befolyással a székely kivándorlásra? Mit tehat a tanító a kivándorlás csökkentésére ezimú tételtől irt értekezése. A pontos megfigyeléssel, alapos szakismerettel és sokoldalú tudással szerkesztett értekezéssel Czirmay bebizonyította, hogy a tétel kidogozását alapos tanulmányokkal, előzetes tétellel és mondhatni lelkesültséggel végezte. Míg egyrészt a bajok kutforrására rámutat, másrésztől megtalálja azon utakat és módokat, melyekkel ezen veszedelmes bajon segíthetünk.

Érdekes tárgyai voltak még a gyűlésnek Benkő József dálnoki tanító által összeállított és felolvasott nevelésügyi és közéleti apróságok, továbbá Gross Ida martonfalvi tanítónő remek szavalata. Mindkettőjüket a gyűlés nagy tetszéssel hallgatta és bő tapssal jutalmazta őket.

TÁRGZA.

Egy év a „Kereskedő Ifjak Társulata” történetéből.

— Vargha Vilmos titkári jelentése az 1901-ik évről. —

I.

Tisztelt közgyűlés!

Az évek véghetetlen milliárdja, mely mulasztást nem ismer, megint egy évvel gazdagítja társulatunk éveinek számát. Ismét összejöttünk, hogy ezen egy évi munkásságunkról számot adjunk a tisztelt közgyűlésnek. Hisz önk vannak uraim hivatalva bírálatot tenni és örködni felettünk.

Ha visszapiantunk társulatunk multjára nagyon változatos éveket látunk a fejlődésében, mindjárt az első 6—8 évében óriási haladást és minden munkánkban fényes sikert arattunk. De változott az idő, a lelkes tagok egyrésze eltavozott. Más emberek jöttek, más szellemek oltattak az egyetértésbe, megfertőzték közéletünket, már láttam, hogy tornyosulnak a vész felhők társulatunk ége felett, hogy omlik össze annyi évi munkásságunk gyümölcse.

Éppen ezen körülmény indított mult évi közgyűlésünk alkalmával arra, mikép a választmány,

ugy én is kérjem önöket, hogy társulatunk a helybeli kereskedő ipartársulattal egyesüljön, mit a mélyen tisztelt közgyűlés mult évben 8 pont alatt el is fogadott. A lépéseket mi megtettük, minket mulasztás nem terhel. De a kereskedő ipartársulat még válasza sem méltatta a mi átiratunkat.

De hála a mindenhatóknak, azok a vészt jósló felhők, mit lelki szememmel láttam tornyosulni, már eloszlottak, nincs okunk aggodalomra, mert a régi szeretet és egyetértés visszatért társulatunk otthonába megvan mindenünk, nem vesztettünk semmit s csak egy a jelszó, hogy mindnyájan egyért.

Most pedig mielőtt jelentésemet a társulat mult évi működéséről előterjesztem, előre is szíves elnézéseket kell, hogy kérjem annak hiányossága miatt. Választmányunk az elmúlt évben 4 rendes és 1 rendkívüli gyűlést tartott. Ezen gyűlések 45 pontja alatt különböző határozatok hoztak és nyertek elintézt. A nevezetesebb pontokat és társulatunk belügyeit a tisztelt közgyűlés elé terjesztem úgy, a mint azok előfordultak, ugyanis társulatunknak az elmúlt évben 1 tiszteletbeli, 26 alapító, 50 rendes és 15 pártoló tagja volt.

Az egész év lefolyása alatt beiratkozott 1 alapító, 16 rendes és 4 pártoló tag. Eltávozás vagy egyéb körülmény folytán társulatunk kebeléből kilépett 14 rendes és 6 pártoló tag, s így az év végén szaporodott 1 alapító és 1 rendes taggal társulatunk, míg llenben a pártoló tagoknál fogyatkozás mutatkozik 2 taggal. De ha tekintetbe vesszük e veszte-

ségnek látszó számot, úgy közelebből vizsgálva a dolgot ezen vesztesség csak a számokban nyer kifejezést, mert tényleg olyan tagokat vesztettünk el, kik amugy is tagsági díjaikat, vagy nem vagy éppen igen rosszul fizették be, tisztelet egy pár kivételnek, kiket — bár nagyon fáj kilépésük — de sérteni nem akarok.

Társulatunk az elmúlt évben 2 táncvizigalmat rendezett könyvtárunk alapjának gyarapítására. Melveik úgy anyagilag, mint erkölcsileg igen jól sikerülteknek mondhatók. Ezek közül az első, mely mult évi április 8-án a tanácsház dísztermében lett 2 koronás belépti díj mellett megtartva, a régi szokástól eltérőleg egy tombola játékkal egybekötött zártkörű táncestély volt. Ezen estély társulatunk könyvtár alapja javára 183 korona 49 fillért jövedelmezett.

Nagy mértékben járult hozzá a jövedelem emeléséhez a nagyra becsült díszes védnökök és elnökök névszerint: ifj. Dávid István, ifj. Kupán József, Fejér Károlyné urnők, valamint K. Császár József és Nagy Károly igazgató urak jelenléte. Kiknek áldozatkészségükért e helyen társulatunk nevében ismételtlen leghálásabb köszönetemet fejezem ki.

Itt kötelességemnek ismerem megemlíteni, hogy a tombola tárgyakat Wercán István tagtársunk Budapestre szerezte be igen előnyös árban és kedvezménytel. Melyért e helyen hálás köszönetet mondok társulatunk nevében eljárásáért.

A higgadt és mindvégig élénk hangulatban lefolyt gyűlés délután 2 órakor ért véget.

Gyűlés után Czirmay József vendégszerető asztalánál közömbös volt.

Vánts István.

jegyző.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A király a kézdívársárhelyi kir. törvényszéknél Dr. Gulya László áthelyezésével megüresedett bírói állásra Kovács Károly, marosvásárhelyi kir. ítélőtáblai tanácsjegyző albirót nevezte ki.

— **Berendelés.** Az igazságügyi m. kir. miniszter karatoai Bodó Farkas, csikszerei kir. albirót berendelte a marosvásárhelyi kir. ítélőtáblához tanácsjegyzőnek.

— **Kinevezés.** A m. kir. államvasutak elnökgazdátja kézdívársárhelyi Czirmay Antal vasúti napidíjas almozgatót kinevezte az államvasuti altisztek III. rang fokozatának 3. osztályába művezetővé.

— **Halálozás.** Márkosfalvi Bodola Sámuel, márkosfalvi nyug. ev. ref. pap, alig pár napirosszulást után, április 29-én a szolnokdobokamegyei Retteg községben lakó leányánál, 81 éves korában elhunyt. A boldogult majdnem egy félszázadig volt lelképásztora márkosfalvi ref. hitközségnek s bár nem tartozott a nagy talentumok közé, lelkes buzgalomával, igazi székely becsületességével, puritán egyszerűségével és jó bánásmódjával megnyerte és bírta mindvégig hívei osztatlan szeretetét s azért halála Márkosfalva — honnan csak néhány nappal előbb költözött ki Rettegre — általános részvétet keltett. Nyugodjék csendesen.

— **Polgári leányiskolánk államosítása.** Öröndetes hírt közlünk olvasóinkkal. Dr. Wlassics Gyula miniszter április 25-én kelt rendeletével hozzájárult a négyesületünk által nagy küzdelemmel létesített magán polgári leányiskola államosításához, kimondván, hogy a mennyiben a törvényhozás erre a szükséges fedezetet rendelkezésére bocsátja, a megállapítandó feltételek s a kézdívársárhelyi áll. polg. fiúiskola V. és VI. osztályainak fokozatos megszüntetése mellett hajlandó állami kezelésbe venni az iskolát. Az államosítás időpontja a fedezetre való tekintettel, ez idő szerint véglegesen nem állapítható meg s még a város hozzájárulása iránt sem tartattak tárgyalások; egyelőre oly módon kíván segítséget nyújtani a miniszter, hogy a kézdívársárhelyi áll. polg. fiúiskola V. osztályát már a jövő tanévvel megszünteti s ez által az ott feleslegessé vált tanerőt, vagy tanerőket szolgáltatással a polg. leányiskolához rendeli be. Vármegyénk leánynevelésének egyik leglényegesebb hiánya lesz megszüntetve, az államosítás által, s ezért azt hisszük, méltó örömet fog kelteni a hír mindenütt. A jótékony négyeslet nemes áldozatkészségéhez a vármegye és az állam támogatása is meg volt, de azért a tanított szülőkre igen nagy teher járt. Mindezek megszüntetésére most már biztos kilátásunk van. Hiszük, hogy Kézdívársárhely képviselőtestülete kellő mérvben méltányolja a miniszter ezen intézkedését s minden rendelkezésére álló eszközzel oda fog hatni, hogy a polg. leányiskola rövid idő alatt, lehetőleg már szeptember 1-én, mint állami iskola szolgálja azt a nemes célt, a melyre ez az iskola városunkban és vidékén hivatva van.

— **A lótenyésztő közönség figyelmébe.** Köztudomásra hozom, hogy a vármegyei gazda bizottság folyó évben Egerpatakon Márk Károly ur birtokán csikó legelőt szándékszik beállítani és a lótenyésztő közönség rendelkezésére bocsátani. A birtok, melyen a legelő beállítatik, a réty, kovásznai törvényhatósági utvonál, az Egerpatak felől jövő Szaecsa pataka és Egerpatak község által határoltatik és mintegy 140 katasztrális holdat tesz ki, melyből mintegy 40—45 hold kaszáló a Kovásznai víz mentén van. Az egész birtok ujonnan van el látva vízvezető csatornákkal. A gazdaközönség jelenlegi nyomásztó anyagi helyzetére tekintettel, a legeltetési díj 20 koronában állapítottatik meg és ezzel szemben minden egyes csikót 100 koronáig biztosít a magyar kölcsönös állat biztosító társaságnál; azonban az ezen felül értékre a tulajdonos a biztosítást költségére eszközölheti. A gazda bizottság gondoskodni fog, hogy a bilaki csikótelep parancsnoksága vásárlás végett ezen telepre mielőbb jöjjen. Felhívom tehát azon tulajdonosokat, kiknek birtokukban 2—3 éves csikójuk van és azokat legelőre óhajtják adni, hogy ezen szándékukat május hó 15-ig

Kese Lajos törvényhatósági m. kir. állatorvosnak Seps-Szent-Györgyön — hozzák tudomására. Tekintettel, hogy ezen legelő egy értékesítő piacot képez és mintán lapályban, réten lévő legelő, nemesebb és nagyobb igényű csikók is agyál nélkül oda helyezhetők, továbbá, hogy Bita állomástól könnyen megközelíthető; állatorvosi felügyeletről gondoskodva lesz, ajánlom a gazdaközönség figyelmébe. Háromszékvármegye gazdasági bizottsága nevében Seps-Szent-Györgyön, 1902. április 29-én, Potsa József főispán elnök.

— **Kovács Tivadar,** a vidékünkön is kitűnő hírnévnek örvendő ballet- és tánczmester, Kézdívársárhelyre érkezett s itt május 6-án, (kedden) egy hat hátra terjedő táncztanítási tanfolyamot fog megnyitani a város ház nagytérképében és pedig külön az iskolás növendékek, s külön a felnőttek részére. Kovács Tivadar ajánlata egészen fölösleges, hiszen fölisméri városunk és vidéke intelligens közönsége az ő kitűnő tanítási képességét s finom bánásmódját, valamint felmutatott bámulatos sikereit. Azért csak felhívjuk rá közönségünk figyelmét azzal, hogy jelzett napig beiratkozni lehet Kovács Tivadarnál a „Millenium“-ban lévő lakásán.

— **Az új „Vigadó“ építése** a komoly megvalósulás stádiumba lépett. Városunk képviselőtestülete ápr. 29-én tartott ülésében annak építését 123367 kor. 23 fil. erejéig engedélyezte. Az építés kivételére zárt ajánlati pályázat nyitott folyó hó 17-éig terjedő határidővel, mely időig az ajánlatok 5 százalékos bannpénzzel Kézdívársárhely város polgármesteri hivatalához mulhatatlanul benyújtandók. Az építési munkálataira vonatkozó műszaki művelő és részletes feltételek a polgármesteri hivatalnál megtekinthetők s esetleges műszaki felvilágosításokkal szolgál Vajna Lajos tervező kir. mérnök Seps-Szentgyörgyön. Az építési munkálataira felhívjuk e helyen is vállalkozóink figyelmét.

— **Kérelem.** A villamos világítást igénybe venni akarókhöz azon tiszteletteljes kérelmet intézi a részvénytársaság jegyzője Róvész Cyrill, legyenek szívesek először kiszámítani hany lángot óhajtának igénybe venni, mert hűtőn folyó hó 5-én megindul az összeírás és akkor a házhoz érkező ivre minden háztulajdonos, bérlet és lakó legyen szíves beírni az előre megállapított lángszámot a neve után. Kézdívársárhely, 1902. május 4-én. K. V. R. T. nevében: Róvész Cyrill, házfonók.

— **Protestáns nők imakönyve.** Az érdekeltek b. tudomására kívánja hozni a szerző Székely Inceze Sirolda, hogy a fenti címmel ellátott műve a napokban hagyta el a sajtót. A csinos kis imakönyvára egy korona s megrendelhető a szerzőnél Kézdívársárhelytől (ev. ref. papilak.) Ajánljuk úgy a protestáns nők, mint az érdekeltek szíves figyelmébe.

VIDÉK.

A szárazpataki tüzkárosultakért.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Beesés lapjában az alábbi közleményt jótékony-célú voltánál fogva közölni szíveskedjék.

Folyó évi április hó 7-én Szárazpatakon történt tüzeset alkalmával károsult azon felek részére, kik oly szegények voltak, hogy a biztosítási díjat nem tudták fizetni s így mint nem biztosítottak semmi kártérítést nem kapnak. Pócsa Zsuzsanna ő nagysága gyűjtést indított, s ezen gyűjtésen adakozni szívesek voltak a következők: Özv. Gábor Péterné gyűjtő ivón: Potsa József főispán önmegmáltósága 20 K., Tompa Albertné 1 K., Szevityányi Miklósné (alispánné) 2 K., özv. Kőkösöné 1 K., Bochor Oszkár 40 fil., Bakosy József 1 K., Gut Márton 1 K., Vajna Istvánné, 60 fil., Dr. Antal Mihályné 2 K., Gábor Antalné 40 fil., özv. Nagy Dénesné 1 K., Potsa Izabellá 1 K., Gábor Péterné 2 K. Összesen: 33 K. 40 f.

Potsa Zsuzsána gyűjtő ivón: Antos János ur Abony 10 K., M. Nagy János miniszteri tanácsos, Budapest 10 K., Nagy Terka urnő Budapest 5 K., Kovács Gyuláné urnő Budapest 5 K., Kovács Gyula v. és h. főfelügyelő 5 K., Nagy Imre ur 2 K., Nagy Ernő 2 K., Bandi 1 K., Bandi dadája 10 fil., Kézdívársárhelyről a következők: özv. Nagy Lajosné 1 K., Dr. Szini Gyula 1 K., Benkő Istvánné 1 K., Kovács Ferencz gyógyszerész 1 K., Dr. Bánfi Zsigmondné, 2 K., Baresa Miklósné 40 fil., özv. Dr. Sinkovics Ignáczné 4 K., Inceze István 40 fil., Fejér Károlyné 40 fil., Soliom Miklós kir. törvénzéki elnök 2 K., Bodor Ferenczné 2 K., Jancsó Géza gyógyszerész 1 K., Fejér Antal 1 K., Dávid János 80 fil., idősebb Tóth Istvánné 2 K., Nagy Ferencz szeszgy. 2 K., Nagy Ferencz műmálmos 2 K., Ifj. Dávid István 1 K., K. Csizsár József 1 K., Kupán József

1 K., Kisegítő takarékpénztár 10 K., Takarékpénztár 10 K., Jancsó F. Lajos 40 fil., Velnreiter János 2 K., Tóth Mihály 40 fil., Idős Kupán József 2 K., Molnár Józsiás képviselő 5 K., Z. L. 1 K., Szabó János 40 fil., Török Sándor 2 K., Potsa Gyula 5 K., Soliom János Peselnek 2 K., Bodi János Peselnek 40 fil., N. N. 20 fil., Soliom Ferencz Peselnek 1 K., Imecs Béla Apátfalva 20 K., Imecs Domokos Borsod megye 4 K., Potsa Ferencz, Budapest 10 K., Imreh Albert és neje Etfalva 6 K., Vajna Dénes és neje Gidófalva 4 K., Potsa Zsuzsána Szárazpatak 17 K. Összesen 170 K. 90 fillér.

Székely Endréné urnő gyűjtő ivón: Székely Endréné Csik-Szt-Imre 10 K., Szaecsné Csikszereda 4 K., N. N. 2 K., Jakab Alajos Csikmegye 2 K. Összesen: 18 korona.

Midőn úgy a gyűjtők, mint a nemes szívű adakozóknak a szerencsétlen tüzkárosultak nevében hála köszönetemet fejezem ki, s kívánom, hogy az Isten ily szerencsétlenségtől óvja meg. Ugyanakkor kérem mindazokat, kik notalán még gyűjtöttek, vagy gyűjtöttek azt előljáróságunk kezéhez juttatni szíveskedjenek, hogy a szerencsétlen tüzkárosultak között kiosztthassam mit is hirlapilag nyugtázni fogok.

Szárazpatakon 1902. évi május hó 1.

Kajcsa Ferencz,
k. bír.

KÖZGAZDASÁG.

Értesítés

a Magyar Földhitelintézet székelyföldi kölcsöneiről.

II.

5. Folyamodványhoz semmiféle okmány neme szükséges. Jelenkezni lehet személyesen élő szóval, vagy írásban, levélben stb. Írásbeli folyamodványokban megnevezendő a folyamodó és felségének nev (még ha nem községi birtokos is), lakóhelyük, a község, a melyben a birtok fekszik és kiírandó a kölcsönkért összeg.

A becslések járásokként sorrendben foganatosíthatnak. A becslések után tájékoztatást nyújtanak a kiküldöttek arról, hogy a folyamodók közül ki számíthat és mily összegű kölcsönre.

Ezen tájékoztatás után kiíratják a folyamodók a hiteles kataszteri birtoklevelet és beadják vagy beküldik. A telekkönyvek kiírása költségkímélés szempontjából még ekkor sem szükséges. A megszavazáshoz az intézet maga iratja ki a telekkönyveket. A ki azonban soronkívüli elintéztést kíván, az irassa ki a hiteles telekkönyveket a becslés után már a megszavazáshoz, a mikor már tudja, mennyi kölcsönre számíthat.

6. A legkisebb kölcsönösszeg 400 korona 2000 koronán alóli kölcsönnél a folyamodók csoportosulása szükséges egy kötelezvény aláírása. De a tarsak közül is csak az haphat kölcsönt, a kinek legalább 800 korona értékű földbirtoka van. A féltévi részleteket a társaktól külön-külön is elfogadják az intézet és ha a társak közül egyik vagy másik kösedelemben esik, nem lesz szükség rá, hogy az intézet a pontos fizető társ ellen forduljon, mert a hátralékos társ kétszeres értékű földbirtokából ki kell teljen az intézet első helyen lévő kölcsöne.

7. Kölcsön elsősorban földbirtokra és potlólag háztelkekre adatik, házakra azonban nem. A házak értéke, bármilyen építmény legyen, számításba nem vétetik. A kölcsönök kétszeres biztosíték mellett adatnak, vagyis kölcsönre vehető a földbirtok értékének fele része. A földek értékét a kiküldöttek maguk állapítják meg helyszíni becslés útján. A becslések alkalmával a kiküldöttek az adásvételi szerződés és haszonbéri szerződéseket is figyelembe veszik. Erdőknél csak a földérték (talaj) számítatik, a faérték nem. A hol a tagosítás bíróság hitelesítettett és a birtokosok az új tagba bevezetettek, ott az új tag vétetik becslés alá.

Csak oly földbirtokra adható kölcsön, mely a folyamodónak a telekkönyv szerint kizárólagos tulajdona. Ha a birtok a telekkönyv szerint a folyamodó feliségével vagy másokkal közös, ez esetben csak mindegyik közös tulajdonos együttesen veheti fel a kölcsönt. Birtokrészre kölcsön nem adatik, azonban ha a közös társak kölcsönt felvenni nem akarnak, a közös birtok osztály útján elkülöníthető.

A folyamadosok akár szóval, akár írásban Dr. Medvezky Antal ügyvédhez Székely-Udvarhelyre intézendők.

H I R D E T É S E K.

Sz. 2204—901. tlkvi.

Hirdetmény.

Léczfalva község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX. t. cz. az 1889. XXXVIII. és 1891. XVI. t. czikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cz. ben szabályozott eljárása telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott. Ez azzal a felhívással töltik közre:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §§. alapján ideértve a §§-nak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-ban és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §. és az 1891. XVI. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §. alapján történt törölések érvénytelenségét kimutathatják, e végtől törlési kereseteket 6 hónap alatt, vagyis az 1902. évi november hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési keresetnek annak a 3. személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 13. §§-nak eseteiben -- ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-ban foglalt kiegészítéseit is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellentmondással élni kívánóak, írásbeli ellentmondásukat 6 hónap alatt, vagyis 1902. évi november hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe vételre nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt esetekben kívül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban érte érzik ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, -- e tekintetben felszólalásokat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt, vagyis 1902. évi november hó 15. napjáig bezárólag nyújtásuk be, mert meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után, az átalakításhoz közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokra a felekre, kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetiekkel a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törv. sz., mint tlkvi hatóság.
Közdivásárhely, 1901. április 25. én.
Vajna Gáspár kir. tv. sz. bír. helyett:
Dr. Nagy Emil Pál,
k. r. tv. sz. albir.

(95. 1—)

Sz. 13/902. közp.

Hirdetmény.

Közdivásárhely város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az 1874-ik évi XXXIII. t. cz. 1876. évi XVIII. és 1890. évi XV. t. czikkek értelmében Közdivásárhely város választó kerületében az 1903-ik évre jogosultsággal bíró országgyűlési képviselőválasztók ideiglenes névjegye éke, valamint az oda ujonnan felvett és az 1902-ik évi lajstromból kihagyott választók jegyzéke külön-külön összeállítottak.

Ezen három névjegyzék az 1899. évi XV. t. cz. 151. §-a alapján a város ház üléstermében folyó évi május hó 5-től 25-ig közzszemlére vannak kitéve, mely idő alatt azokat délelőtt 8—12 óra között egy hatósági közeg jelenlétében bárki megtekintheti és lemásolhatja.

Ezen névjegyzékek ellen az 1874. évi XXXIII. t. cz. 44. §-a értelmében joga van mindenkinek saját személyét illetőleg felszólalni, másokat illetőleg pedig a névjegyzékben felvett egyének szólalhatnak fel. A felszólalások május 5-től 15-ig írásban adhatók be. A felszólalások ellen észrevételeket lehet tenni, melyek szintén írásban május 16-tól 25-ig nyújthatók be Dr. Török Andor polgármester, központi választmányi elnökhez.

Határidőn túl beadott felszólalások és észrevételek nem fogadhatók el.

Közdivásárhely város központi választmányának 1902. évi április hó 20-án tartott üléséből.

Dr. Török Andor, Kovács Dániel,
közp. elnök. közp. jegyző.

Hirdetés.

Alulírott műasztalos, ki Budapesten három, Bécsben két, Párisban három, Londonban csaknem egy évet első rendű üzletekben, mint asztalos, rajzos és művezető, továbbá Párisban egy iskolai évet académieban az école nationale des Arts Decoratifs-ba töltött, ki az 1900-iki Párisi világkiállításán, később 1901-ben a Glasgow-i (Skócia) nemzetközi kiállításokon a bécsi J. W. Müller és. és kir. első műasztalos és nagy gyáros üzletét képviselte, tanulmányozta Németország és Schweitz nagy részén kívül (Franciaországban) Lyon, Marseilles, Bordeaux, Orleans városok (Angolországban) Linbourg, Liverpool, Manchester városok asztalos iparát — értesíti a nagyszerű közönséget, hogy a marosvásárhelyi ker. és iparkamara ajánlatára ifj. Czibalmos Ferencz korán elhunyt tekintélyes műasztalos üzletét, felszerelését Kézdi-Vásárhelyen átvette.

E tekintélyes üzlet hírnevének fentartása, minél szélesebb keretben való biztosítása, valamint Kézdivásárhely műasztalos iparának fejlesztése, terjesztése lévén földadatom; kérem az ifj. Czibalmos Ferencz üzlete volt barátait, megrendelőit, legyenek bizalommal annak utódjához is.

Ki elvállal iskolai, templomi berendezéseket, műbutorokat minden stílusban, az épület asztaloság körében tartozó mindenféle jellegű munkákat, csiga és diszlepesőket, plafonok és falburkolatokat, Portale készítéseit, bolt vendéglők berendezéseit: kívánatra pontos tervekkel és költségvetéssel szolgál.

Kiváló tisztelettel:
Tóthfalusi Károly,
műasztalos.
Ifj. Czibalmos Ferencz utóda.
(Első rendű segédek és jó családból lak. tanoncoknak felvételt.)

Mc Cormick Harvesting Maschine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

Keveköto aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörűkészülék

„Daisy” marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblő és
Kevekötfonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman igazgató. Bud pest,
(48. 8—18.) Évi termelés: 362000 gép.

Hirdetések olcsó áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Ny. ifj. Janosó M.-nél Kézdi-Vásárhelyi.